

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO AUDITO ATASKAITA
APIE SAVIVALDYBĖS GALIMYBĘ IMTI ILGALAIKĘ PASKOLĄ
INVESTICIJŲ PROJEKTAMS FINANSUOTI**

**2019 m. gegužės 13 d. Nr. A-1
Pasvalys**

Su auditu ataskaita galima susipažinti

Pasvalio rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu

http://www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai/_kontroles-ir-audito-tarnyba/_auditu-dokumentai_.html

TURINYS

ĮŽANGA.....	3
AUDITO APIMTIS IR METODAI	4
AUDITO REZULTATAI.	6
1 .Skolinimosi pagrįstumas	6
2. Skolinimosi limitai	7
2.1. Savivaldybės skolos limitas	8
2.2. Savivaldybės metinis grynojo skolinimosi limitas.....	9
3. Savivaldybės įsiskolinimo pokyčiai	10

ĮŽANGA

Pasvalio rajono savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė, vykdymada pavedimą¹, Savivaldybės administracijoje atliko ribotos apimties finansinį auditą dėl galimybės imti 718 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investiciniams projektams finansuoti.

Audito tikslas – išanalizuoti Savivaldybės biudžeto būklę, įvertinti Savivaldybės galimybę prisiimti 718 tūkst. Eur ilgalaikius skolinius įsipareigojimus pagal nustatyta skolinimosi limitus, numatomą paskolos panaudojimo tikslinguam bei pateikti išvadą Savivaldybės tarybai.

Audituojamas subjektas – Pasvalio rajono savivaldybės administracija (toliau – Administracija), juridinio asmens kodas – 188753657, adresas – Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys.

Audituojamas laikotarpis – 2019 metai.

Audituojamu laikotarpiu Administracijos direktoriaus pareigas eina Povilas Balčiūnas.

Savivaldybės skolų apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Finansų skyrius, skyriaus vedėja – Dalė Petrėnienė.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl galimybės prisiimti skolinius įsipareigojimus Savivaldybės tarybai pateikiama išvadoje.

Su šia audito ataskaita ir Išvada galima susipažinti Savivaldybės interneto puslapyje adresu www.pasvalys.lt

¹ Pasvalio rajono savivaldybės kontroleriaus 2019 m. gegužės 3 d. pavedimas Nr. P-2.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Auditas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietas savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsniu, Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau – Rodiklių įstatymo) 12 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių² 3 ir 4 punktais, Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir auditotarnybos nuostatų³ 12.3 punktu ir atsižvelgiant į Savivaldybės administracijos raštą⁴.

Audito metu analizuoti Savivaldybės administracijos pateiktai duomenys:

- Savivaldybės skolinių įsipareigojimų 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. kovo 31 d. ataskaitos, forma Nr.3-sav.;
- Savivaldybės mokėtinų ir gautinų sumų 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. kovo 31 d. ataskaitos, forma Nr. 4;
- Administracijos Finansų skyriaus tvarkomos iždo buhalterinės apskaitos dokumentai;
- Administracijos investiciniai projektai, kurių daliniams finansavimui numatoma imti ilgalaikę paskolą;
- Investicinių projektų atitiktis Savivaldybės 2019-2021 metų veiklos planui.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad analizuotose ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybė skolinasi laikydamas teisės aktų reikalavimų.

Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl to, kad neauditavome visų (100 proc.) skolinimosi ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Siekiant gauti audito tikslams reikalingus įrodymus, atlikome:

- Savivaldybės veiklos, apskaitos, ataskaitų rengimo skolinių įsipareigojimų srityje vidaus kontrolės tyrimą;
- paskolų gavimo ir grąžinimo ūkinių operacijų bei paskolų likučių patikrinimą;
- ilgalaikių įsipareigojimų einamujų metų dalies patikrinimą;
- Savivaldybės skolos pokyčių analizę.

Skolinimosi teisėtumas vertintas analizuojant atitinktį teisės aktams, reglamentuojantiems Savivaldybės skolinimąsi 2019 metais:

- Lietuvos Respublikos vietas savivaldos įstatymui;

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 (aktuali redakcija).

³ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. T1-74 (pakeistas 2018 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. T1-19).

- Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymui;
- Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymui;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoms Savivaldybių skolinimosi taisyklėms.

Administracija yra atsakinga už auditui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Atliekant auditą buvo vadovaujamas nuostata, kad pateikti duomenys ir informacija yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Audito įrodymai gauti taikant dokumentų tikrinimo, skaičiavimo ir analizės procedūras.

⁴ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2019 m. balandžio 9 d. raštas Nr. ARB–664 „Dėl išvados pateikimo“.

AUDITO REZULTATAI

1. Skolinimosi pagrįstumas

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punktu nustatyta, kad savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikės (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniai metais) paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti.

Administracijos pateiktais duomenimis, 718 tūkst. Eur ilgalaikė paskola bus naudojama trylikos 2019 - 2020 metais vykdomų ir numatomų vykdyti investicinių projektų daliniam finansavimui. Apibendrinti duomenys apie numatomus finansuoti projektus pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Duomenys apie investicinius projektus, kurių daliniam finansavimui numatoma imti ilgalaikę paskolą

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	Planuoja- mos paskolo s lėšos (tūkst. Eur)	Planuojamos lėšos 2019-2021 metų veiklos plane (tūkst. Eur)			
			2019 m.		2020 m.	
			Iš viso	Iš jų - paskolos	Iš viso	Iš jų - paskolos
1.	Joniškėlio miesto viešosios infrastruktūros plėtra	50,0	496,4	50,0	523,9	0
2.	Pasvalio r. Krinčino miestelio viešosios infrastruktūros atnaujinimas	9,0	147,3	9,0	0	0
3.	Pasvalio r. Daujėnų miestelio viešosios infrastruktūros	6,0	112,9	6,0	35,6	0
4.	Pasvalio r. Saločių miestelio viešosios infrastruktūros atnaujinimas	5,0	119,0	5,0	128,1	0
5.	Pasvalio r. Pušaloto miestelio viešosios infrastruktūros atnaujinimas	12,0	190,4	12,0	0	0
6.	Pasvalio r. Raubonių miestelio viešosios infrastruktūros atnaujinimas	12,4	127,7	11,1	100,5	0
7.	Kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas Joniškėlio dvaro parke	30,0	250,0	30,0	137,8	0
8.	Pasvalio kultūros centro pastato rekonstravimas	110,7	112,0	112,0	500,0	0
9.	Pasvalio karšto muziejaus-modernus kultūros populiarinimo, edukacijos ir relaksacijos centras	126,9	291,9	126,9	361,8	0
10.	Modernaus tarpvalstybinio vaikų ir jaunimo verslumo kompetencijų ugdymo tinklo bibliotekose kūrimas	123,0	150,0	123,0	218,5	0
11.	Pasvalio miesto Biržų gatvės rekonstravimo I etapas	75,0	260,9	75,0	0	0
12.	Pasvalio P. Vileišio gimnazijos sporto aikštyno atnaujinimas	50,0	170,0	50,0	100,0	

13.	Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra Pasvalio rajone	108,0	108,9	108,9	0	0
Iš viso		718,0	2537,4	718,9	2106,2	0

Savivaldybės taryba yra pritarusi projektams, kurių įgyvendinimui numatoma imti ilgalaikę paskolą, šie projektais yra numatyti Pasvalio rajono savivaldybės 2019-2021 metų strateginiame veiklos plane⁵.

Pasvalio rajono savivaldybės 2019-2021 metų strateginiame veiklos plane ir 2019 metų Pasvalio rajono savivaldybės biudžete investicinių projektų įgyvendinimui 2019 metais numatyta skolintis 718,9 tūkst. Eur.

Administracijos nurodyta planuojamos 718,0 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos naudojimo paskirtis atitinka teisės aktuose nustatytas skolinimosi sąlygas – investicijų projektams finansuoti.

2. Skolinimosi limitai

Rodiklių įstatymo 12 straipsniu **nustatyti savivaldybių skolos, skolinimosi ir garantijų limitai:**

1) savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomas (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 60 procentų šio įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų;

2) savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams, kuriais prisidedama prie regiono ir (arba) savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros tikslų, nustatytų strateginio planavimo dokumentuose, ir mažinamos savivaldybės biudžeto išlaidos ir (arba) didinamos savivaldybės biudžeto pajamos, yra ne daugiau kaip 5 procentai šio įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų.

Kiekvienos savivaldybės biudžeto atitiktis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatomis turi būti pasiekta per ketverių metų laikotarpį, skaičiuojant nuo pirmų metų, kai pradedama naudoti metinio grynojo skolinimosi suma.

3) savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomas (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų šio įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų.

⁵ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 20 d. sprendimas Nr. T1-20.

Pasvalio rajono savivaldybei 2019 metams Rodiklių įstatymo 6 priede patvirtinta **14223 tūkst. Eur** prognozuojamą pajamą, nuo kurių skaičiuojami 2019 metų Savivaldybės skolos limitai.

Savivaldybių skolinimosi limitų apskaičiavimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės.

Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu patvirtinto⁶ Projektų atrankos tvarkos aprašo 17 punktu nustatyta, kad Savivaldybė, tik gavusi iš Finansų ministerijos informaciją apie savo pateiktą projektą, kuris laikomas tinkamu finansuoti Savivaldybės pasiskolintomis lėšomis pagal Biudžeto rodiklių įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 2 punktą, sprendžia dėl lėšų skolinimosi tokiam projektui įgyvendinti.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisykliai 4 punkte numatyta, kad Savivaldybė skolindamas įvertina, ar, prisiimdamas skolinius įsipareigojimus, neviršys atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų:

1) savivaldybės skolos limito, i kurį įskaitomi visi savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdysti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolą, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;

2) savivaldybės metinio grynojo skolinimosi limito, i kurį įskaitomas einamaisiais biudžetiniai metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų pagal paskolą, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje;

3) savivaldybės garantijų limito, i kurį įskaitomi savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės kontroliuojamų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdystu įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolą, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

2.1. Savivaldybės skolos limitas

Savivaldybės **skolos limitas**, i kurį įskaitomi visi Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdysti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolą sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus yra 60 procentų skolinimosi rodiklio (14223 tūkst. Eur), t. y. **8533,8 tūkst. Eur**.

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai, skaičiuojami i skolos limitą, 2019 m. sausio 1 d. buvo **2770,2 tūkst. Eur** ir sudaro 19,5 proc. skolinimosi rodiklio, t. sk.:

⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2019 m. kovo 28 d. įsakymas Nr. 1K-98 „Dėl projektų atrankos“.

- 1) pagal Savivaldybės pasirašytas ilgalaikių paskolų sutartis – 2692,8 tūkst. Eur;
- 2) nepaimtas paskolos likutis – 29,5 tūkst. Eur;
- 3) lizingas – 41,6 tūkst. Eur;
- 4) kiti įsipareigojimai – 6,3 tūkst. Eur.

Per 2019 metų sausio – balandžio mėnesius Savivaldybė grąžino 179,7 tūkst. Eur paskolų ir 7,7 tūkst. Eur kitų skolinių įsipareigojimų. Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2019 m. gegužės 1 d. – 2582,8 tūkst. Eur, t.y. 18,2 proc. skolinimosi rodiklio.

Savivaldybės skolos limitas suteikia Savivaldybei galimybę imti ilgalaikę 718,0 tūkst. Eur paskolą.

Planuojama imti 718,0 tūkst. Eur paskola investicijų projektams finansuoti Savivaldybės skolą padidintų iki 3488,2 tūkst. Eur, t.y. iki 24,5 proc. skolinimosi rodiklio ir tai neviršytų Savivaldybei nustatyto skolos limito.

2.2. Savivaldybės metinis grynojo skolinimosi limitas

Pagal Savivaldybės administracijos su kredito įstaigomis sudarytас sutartis, 2019 metais:

- galima paimti paskolų suma – 29,5 tūkst. Eur;
- įsipareigota grąžinti 718,9 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų;
- įsipareigota sumokėti 23,2 tūkst. Eur finansinės nuomas (lizingo) įmokų;
- įsipareigota sumažinti kitus įsipareigojimus –0,4 tūkst. Eur.

Savivaldybė 2019 metais gali skolintis tokią sumą, kiek planuoja įvykdinti įsipareigojimų pagal paskolą, finansinės nuomas (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, t.y. 742,5 tūkst. Eur.

Patvirtintame 2019 metų Savivaldybės biudžete numatyta 718,9 tūkst. Eur prisiimti ilgalaikių skolinių įsipareigojimų ir tokia pati suma – paskoloms grąžinti⁷.

Savivaldybė planuoja 2019 metais iš viso paimti 747,5 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų (29,5 tūkst. Eur nepanaudotą ankstesnių metų paskolų likutį ir 718,0 tūkst. Eur naujai planuojamą imti paskolą).

Savivaldybės 2019 metais planuojami prisiimti įsipareigojimai 5,0 tūkst. Eur didesni už numatomą grąžinti įsipareigojimų dalį pagal prisiimtus skolinius įsipareigojimus.

Savivaldybės planuojama imti 718,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskola investicijų projektams finansuoti viršija 2019 metais numatomą grąžinti įsipareigojimų dalį todėl viršijančiai 5,0 tūkst. Eur

⁷ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2019-02-20 sprendimas Nr. T1-19 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės 2019 metų biudžeto patvirtinimo“.

sumai turi būti taikomas Rodiklių įstatymo 12 straipsniu nustatytais metinio grynojo skolinimosi limitais, kurį sudaro 711,2 tūkst. Eur (14223 tūkst. Eur skolinimosi rodiklis x 5 proc.).

Savivaldybė, vadovaudamasi Projektų atrankos tvarkos aprašu, viešajai įstaigai Centrinei projektų valdymo agentūrai pateikė vertinti vieną projektą – „Pasvalio miesto Biržų gatvės rekonstravimas I etapas“. Kol projektas nėra įvertintas ir iš Finansų ministerijos informacija apie jo tinkamumą finansuoti savivaldybės pasiskolintomis lėšomis pagal Rodiklių įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 2 punktą, nėra gauta, Savivaldybė negali spręsti lėšų skolinimosi klausimo naudojant Rodiklių įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta grynojo skolinimosi limitą.

Kol nėra gauta Finansų ministerijos informacija apie pateikto projekto „Pasvalio miesto Biržų gatvės rekonstravimas I etapas“ tinkamumą finansuoti skolintomis lėšomis, Savivaldybė gali imti 713,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti.

Pažymime, kad Savivaldybės administracija yra atsakinga už Savivaldybės vardu paimtų paskolų naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka ir pagal paskirtį.

3. Savivaldybės įsiskolinimo pokyčiai

Rodiklių įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi nustatyta, kad *Savivaldybės 2020 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinis sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2019 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti)*.

Savivaldybės įsiskolinimas (mokėtinis sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2019 m. sausio 1 d. – 616,1 tūkst. Eur, 2019 m. balandžio 1 d. – 2574,2 tūkst. Eur.

Per 2019 metų I ketvirtį Savivaldybės įsiskolinimas padidėjo 1958,1 tūkst. Eur.

Atkreipiame dėmesį į riziką, kad įsiskolinimui augant Savivaldybė gali neužtikrinti Rodiklių įstatymo 12 straipsnio 3 dalies reikalavimo.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

Auditu ataskaita surašyta dviem egzemplioriais:
vienas – Pasvalio rajono savivaldybės administracijai,
antras – Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir auditu tarnybai.

Auditu ataskaitos kopijos teikiamos:

Pasvalio rajono savivaldybės merui,
Pasvalio rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui.